

Förförståelsefrågor till kapitel 1 Arbeta i Sverige

Diskutera frågorna i klassen innan ni läser kapitel 1.

Den svenska arbetsmarknaden s. 10

- 1 Monica jobbar som industriarbetare och Camilla jobbar som polis.
  - a) Vilka är deras respektive arbetsgivare?
  - b) Varifrån kommer deras löner?
- 2 Både Monica och Camilla betalar cirka 30 procent i skatt. Jämfört med många andra länder är det en hög procentsats.
  - a) Varför är skatten hög i Sverige?
  - b) Vart går pengarna?
  - c) Vad betalar man i skatt i andra länder?

Att hitta ett arbete s. 13

- 1 Ruggero har sökt många jobb på Arbetsförmedlingens hemsida. Han har rätt utbildning för de jobb han söker men han blir inte ens kallad till en intervju.
  - a) Finns det andra sätt att hitta och söka jobb?
  - b) Har du fått något jobb som inte var genom Arbetsförmedlingens hemsida?

Trygghet på arbetsplatsen s. 16

- 1 Sam jobbar som säljare på en bilfirma. Idag har de personalmöte och Sams chef presenterar en förändring för de anställda. Många av Sams kollegor sitter tysta trots att de inte gillar förändringen. Sam däremot ställer många kritiska frågor. Efter mötet vill Sams chef prata med honom. Hon säger att hon inte uppskattar hans ifrågasättande och att han inte behöver komma tillbaka till jobbet.
  - a) Har Sams chef rätt att avskeda honom?
  - b) Vart kan Sam vända sig för att få hjälp?
- 2 Jesper är 20 år och jobbar som elevassistent på en skola. Det har han gjort i två år. Han trivs bra men det är en osäker anställning eftersom han bara blir anställd terminsvis. Det betyder att han inte vet hur länge han har jobb på skolan.
  - a) Vad är det för skillnad på en tillsvidareanställning och en visstidsanställning?
- 3 Lily jobbar i en matbutik. När hon jobbar efter klockan sex på kvällen får hon ob-ersättning. Det betyder att hon får extra betalt. En dag säger hennes chef att de anställda inte längre ska få ob-ersättning.
  - a) Har Lilys arbetsgivare rätt att göra så?

- b) Vilka regler måste arbetsgivare och arbetstagare förhålla sig till på en arbetsplats?

Arbetstider s. 25

- 1 Lukas jobbar som lärare. Hans tjänst är på 75 procent.
  - a) Hur många timmar i veckan jobbar han?
  - b) Hur många timmar är heltid i andra länder?

Arbetsmiljö s. 26

- 1 Yousuf jobbar som byggnadsarbetare. Det saknas ofta rätt skyddsutrustning när de är på byggen och Yousuf är orolig att någon ska skada sig.
  - a) Vem kan han kontakta?
  - b) Har du jobbat på någon arbetsplats där det har varit brister i arbetsmiljön?
- 2 Arbetsmiljö är allt som påverkar dig på jobbet.
  - a) Kan du ge exempel på vad som ingår i arbetsmiljö?
  - b) Hur kan man förbättra arbetsmiljön på en arbetsplats?

Semester s. 27

- 1 Fadumo börjar sin anställning som målare i april.
  - a) Har hon rätt att vara ledig under sommaren?
  - b) Hur många semesterdagar per år har man minst rätt till i Sverige?
  - c) Hur många semesterdagar har man rätt till i andra länder?

Om du blir sjuk s. 28

- 1 Lukas vaknar på morgonen med feber så han sjukanmäler sig till sin arbetsgivare.
  - a) Hur mycket får han ungefär i sjuklön?
  - b) Vem betalar hans sjuklön?

Om du blir arbetslös s. 29

- 1 Sanna blir uppsagd från sitt arbete i en klädbutik. Hon har jobbat heltid under det senaste året.
  - a) Har hon rätt till någon ersättning?
  - b) Vem betalar hennes ersättning?
  - c) Vad krävs för att hon ska få ersättning?

Arbete och barn s. 30

- 1 Eriks barn är sjuka så han måste stanna hemma från jobbet.
  - a) Har han rätt till någon ersättning?

Diskrimineringslagen s. 32

- 1 Wilma har en provanställning på sex månader. När hon berättar för sin arbetsgivare att hon är gravid säger arbetsgivaren att provanställningen inte kommer övergå i en fast anställning. Wilma anser att det är diskriminering.
  - a) Vad betyder diskriminering?
  - b) Vart kan hon vända sig?

Social på jobbet s. 34

- 1 Amir har börjat jobba på ett it-bolag i Sverige. Han reagerar på att det är gemensamma fikapauser varje förmiddag och eftermiddag.
  - a) Varför är fikapausen viktig i Sverige, tror du?
  - b) Behöver man vara med på fikapausen?